

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 80. Gabor in Hungariam & Moraviam cum Tartaris & Turcis irrumpens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

„libertatem a prospero Transylvannæ Sæc. XVII.
 „militiæ successu dependere, Tillium A. C. 1623.
 „ab Halberstadio in Saxonia inferiore
 „inter arcta prehensum hæerere, hunc
 „vero crebris victoriis inclarescere,
 „Mansfeldium in Westphaliæ finibus
 „cum valido exercitu ad omnes casus
 „intentum, excubare, Hollandos om-
 „nem opem polliceri, se proin Gabo-
 „rem obtestari, ne tam opportunam
 „occasionem dilabi pateretur.,,

§. LXXX.

*Gobor in Hungariam & Moraviam
 cum Tartaris & Turcis ir-
 rumpens.*

Comperto Bethlenii molimine Ferdi- Maeran.
 nandus Cæsar Scaltii, quotquot Hist. Belg.
 poterat, copias contrahi iussit, nec lib. 4.
 non Hieronymum Carafam de Monte Annal. Boic.
 nigro, seu Schwarzenbergium hujus part. 3. l. 8.
 expeditionis Ducem constituit, simulque
 fœderatos Saxoniae inferioris Princi-
 pes, ut & ipsi contra Turcam suppe-
 tias ferrent, sollicitavit: hi vero re-
 ponebant, quod exercitum suum ad
 sui defensionem servare cogentur,
 Cæsar quoque, repulsis Mansfeldio &
 Brunsvicensi, ex Saxoniae Circulo in
 Hungariam secure ducere posset, quo
 responso nimis aperte testabantur, quod

T t 2

unice

Sæc. XVII. unice contra Cæsarem sese defendere, **A. C. 1623.** vel potius eum debellare intenderint, cum nec ipsi, repressis Brunsvicensi & Mansfeldio, ullum alium, contra quem se defenderent, hostem haberent: Interim Gabor Turcarum, Tartarorumque suppetiis auctus, expeditioni initium dabat, & primo quidem Budianum cum Hungaris & Tartaris Stiriam invadere, & Turrianum in Moraviam irrumpere jubebat, ipse vero cum Jægerndorffio Hungariam infestans, Leviam, & S. Andreæ oppidum ope perfidorum civium Calvinistarum interceptans, dein omnes transitus obsidebat, ut libere in Austriam, Bohemiam Moraviam & Silesiam, imo Viennam usque erumpere valeret, & ut jactitabat, Pragæ ferias Divi Martini unacum Vezirio celebrare posset. Recensebat tum Bethlenius in exercitu suo plusquam octoginta partim Hungarorum, partim Turcarum millia, jamque cum duodecim suorum millibus in Moraviam Liechtensteinianam præcipue ditionem, Brünam, Znoimum, Olmutzium, Iglaviam, Canizam assultibus terrebatur, cædibusque, rapinis & incendiis foede devastabat, a Cæsareis quidem repulsus, numero tamen Superior Gödingam usque processit. In itinere occupata Tyrnavia Tieffenbachianam legionem
una-

unacum Wanglero Præfecto Cæsareo, Sæc. XVII.
 multis Jesuitis, Nobilibus & militibus A. C. 1623.
 interceptis, sponfione facta, quod cun-
 ctos, qui sub ejus signis stipendia me-
 reri renuerent, liberos dimittere vel-
 let; verum fidem frangendi consuetu-
 dine jam in naturam versa, Gabor
 Wanglerum & Tribunos cum centum
 quinquaginta aliis in uno cubili Tyr-
 navix, ac ferme trecentos milites
 gregarios in quadam cavea sine omni
 alimento inclusos detinuit, lytrumque
 ab eis petiit, petulanti joco asserens,
 se pauperem esse socium, Cæsarem
 vero potentem Monarcham. Prosperi
 successus felicitate ferocior factus, cum
 quadraginta suorum millibus Cæsareo-
 rum caltra, quæ die decima tertia
 Octobris Schwartzenbergius munierat,
 aggredi statuit, die igitur vigesima octa-
 va ejusdem Mensis sex Turcarum mil-
 lia ad explorandam hostium aciem e-
 misit, qui tamen non sine clade re-
 pulsæ, ut suorum jacturam ulcisceren-
 tur, aucto quidem suorum numero,
 æquali tamen strage impressionem fe-
 cere. Frustrato igitur conatu Gabor
 trajecta Mora Scalizium properat, nec
 segnior Schwarzenbergius motis castris
 hostem insequitur, ac prope Gödingam
 primum Hungarorum agmen aggressus,
 illos ad octo passuum millia retroce-
 dere

Sæc. XVII. A. C. 1623. dere cogit: quo comperto Bethlenius suorum fuga irritatus, accersitis sexdecim millibus in Cæsareos effunditur, eosque numero impares Gödingam ad sua castra regredi compellit: inde vero factum, ut Cæsarei hinc palludibus, illinc Itagnis ac Sylvis interclusi integro Mense omni calamitatum genere opprimerentur, foris ab hoste continua tormentorum explosione, in castris tanta famis rabie expugnati, ut occisorum equorum carnibus vesci cogerentur, fatali experimento edocti, nihil tam insipidum esse, quod improba fames stomacho non conciliet. Dies illuxerat decima septima Novembris, qua Gabor in extremum Cæsarei agminis interitum conjurans, summo mane tredecim belli tormentis castra oppugnavit, copiisque in aciem instructis impressionem facere constituit, Turcarum equitatu equis descendere jusso: cum vero Turcæ se nequidem ad Sultani jussa peditum more militaturos declararent, Gabor consilii sui successu frustratus est: Cæsarei autem aciem quoque suam dispositis belli tormentis instruxere, ut opportuno effugio periculum evaderent: Jamjam Valonum legiones, viam monstrante rustico, transitum per Sylvam gladio sibi aperiebant, cum Bethlenici rem edocti

docti eos non sine magna strage repellent. Sæc. XVII.
A. C. 1623.

§. LXXXI.

Gaboris arrogantia in præscribendis pacis conditionibus.

Nil propius erat, quam integra Cæsarei exercitus strages, cum non sine luculenta Divini auxilii favore Bethlenius panico obrueretur terrore, per suos exploratores edoctus, quod plusquam quadraginta Cæsareorum millia in Schwartzenbergii opem accurrent. Igitur urgente Emerico Turstone Hungariæ Palatino intra bimestres inducias annonam obsessis ad sex millia redactis advehi concedit, ac die vigesima prima Novembris habito colloquio Schwartzenbergio significabat se hanc expeditionem non in Cæsarem, sed ejus Ministros, qui ei Transylvaniam eripere moliti essent, parasse, nulloque negotio Pragam usque penetrare potuisse, de cetero autem, si sua facta haberet, utilem Cæsari operam præstiturum, ac relicta Moravia in sinceri animi sui testimonium Legatos Tyrnaviam decreturum, qui Cæsari hæc pacis conditiones proponerent: I. Oppellensis & Ratiboriensis Principatus reddantur. II. Hungaria univer-

Lotich. rer. Germ. l. 3. cap. 4. Orthel. l. 6.